

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

II. Quinam fuerint errores Pelagianorum circa gratiæ necessitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

& sanct. Cyr. Alexand. lib. 4. in Isaiam orat. 2. eandem gratiam dicit esse ornatum animæ, illique insidere ac inhzere.

Gratia autem actualis ea est, quæ tribuitur per modum actus, seu operationis transeuntis, consistitque in primis motibus intellectus, & voluntatis, quos Deus in nobis excitat, illisque nos adiuuat vel ad bonum liberè profectum, vel ad malum fugiendum & de hac plenè nobis in sequentibus agendum erit.

SECTIO II.

Quinam fuerint errores Pelagianorum circa gratiæ necessitatem.

VT catholica fidei veritas circa diuinæ gratiæ necessitatem clariùs effulgeat, discutiendum nobis est, quinam errores olim illi aduersati fuerint: cumque inter alios hæreticos gratia diuinæ infensos, Pelagianos primas olim partes tenuerint, de illorum erroribus hic nobis agendum est, de quibus quidem quoniam non leuis hodie inter Theologos controuersa est, nullum ad eiusmodi errores dignoscendos, certius ac facilius medium adhibere posse existimauimus, quàm si sedulo inuestigemus, & attentè consideremus, quid in illis hæreticis Ecclesia tanquam erroneum reprobauerit; id est, quid Conc. quid Pontifices summi, de Pelagij & asseclarum eius dogmatibus pronunciauerint; quid in eorum dictis, aut scriptis condemnauerint: & quas veritates erroribus illorum oppositas fide credendas definierint. Cùm enim fidei catholica veritas, sola diuina autoritate constet non argutijs, aut disceptationibus eruenda est, sed ex fontibus ijs liquidò haurienda, per quos ad illam nos Deus voluit deriuari.

Vt igitur ordine aliquo procedamus, obseruandum est, Pelagij eiusque asseclarum errores, in quatuor præsertim Conc. Carthag. Mileu. Carthag. altero, & Araul.

2. prof.
Pontifici
condem
latim,
Ac in
litana:
Pelagij
verbis i
errorib
ac præf
di fuse
serabile

Quid
fri

CV
Cab
ru
lagium
porum
rebus o
cretum
si erro
mate fe
Synodi
anas oc
hæc illi
atur au
his ver
Dei gra
niq, n
implere

2. pra

proscriptos fuisse, & à quatuor potissimum summis Pontificibus, Innocentio, Zosimo, Cœlestino, & Gelasio condemnatos & anathemate percussos: de quibus sigillatim, ac breuiter nobis agendum est.

Ac in primis nullam hic facimus mentionem Diospolitanz Synodi, quæ ante quatuor præfata Conc. contra Pelagiũ coacta est, huic enim ipse Pelag. fictis & simularis verbis illudit, in eaque occultatis potius, quàm eiuratis erroribus absolutus est, vt restatur S. Aug. varijs in locis, ac præsertim in libro de gestis Pelagij, vbi acta illius Synodi fusè refert: vnde S. Hier. epist. 79. hanc Synodum, miserabilem vocat.

§ 1.

Quid de Pelagianorum erroribus cõsuerint Africana Concilia, Carthaginense ac Meletitanum.

Cum igitur ea, quæ Diospoli facta fuerant in Africam ab Orosio presbytero relata fuissent, simulq; Gallorum quorundam Episcoporum litteræ aduersus Pelagium ab eodem fuissent exhibitæ; Conc. 67. Episcoporum Carthagine coactum est anno Christi 416. in quo rebus omnibus diligentius examinatis, & perspectis, decretum est, Pelagium, eiusque discipulum Cælestium (nisi errores suos palam, & ex animo eiurarent) anathemate feriendos esse; vt patet ex epist. Episcoporum ipsius Synodi ad Innocentium Papam, quæ est inter Augustinianas 90 In qua quidem epist. postquam dixerunt: *Se ideo hæc illi intimare, vt statutis suis etiam Apostolica sedis adhibeatur autoritas: ipsius Pelagij eiusque assecularum hæresim his verbis exponunt. Isti (Pelagiani scilicet) asserunt, in eo Dei gratiam deputandam, quod talens hominis insituit, creaturæ naturam, quæ per propriam voluntatem legem Dei possit implere, &c. Eandem quoque legem ad gratiam pertinere, quod*

illam

illam Deus in adiutorium hominibus dedit. Illam verò gratiam qua Christiani sumus, volunt omnino cognoscere, &c. Hominibus persuadere non cessant, ad operandam perficiendamque iustitiam, & Dei mandata complenda, solam sibi humanam sufficere posse naturam, &c.

Eodem anno in Africa congregatum est Conc. Milevitanum cui interfuit S. August. cum 60. alijs Episcopis, in quo ad eundem Innocentium Papam ipse sanct. August. ep. 92. nomine totius Synodi scribens de Pelagianorum erroribus sic loquitur. Isti dicunt posse hominem in hac vita præceptis Dei cognitis, ad tantam perfectionem iustitiæ, siue adiutorio gratiæ Salvatoris, per solum liberum voluntatis arbitrium peruenire; ut ei non sit necessarium dicere (Dimitte nobis debita nostra) Illud verò, quod sequitur (ne nos inferas in tentationem) non ita intelligendum, tanquam diuinum adiutorium postulare debeamus, ne in peccatum tentati decidamus; sed hoc in nostra potestate esse potestate, & ad hoc implendam solam sufficere voluntatem hominis.

§ II,

Quale iudicium fuerit Innocentij Papa super
ijsdem erroribus.

His acceptis epist. Innocentius rescripsit ad supradictos: omnes Conc. Patres, eorum sententiam confirmans, erroresque Pelagianorum condemnans; & in epist. quidem ad Patres Conc. Carthag. quæ numeratur inter Augustinianas 91. postquam dixit, illos in eo, quòd Apostolicam sedem consulebant, antiquæ traditionis exempla seruare, de Pelagianorum erroribus sic loquitur: Quid enim potest esse tam iniquum, tam barbarum, tam Christianis mentibus inimicum; quam huic te negare debere, quidquid in quotidiana gratia consequeris, cui te ipse confiteris debere, quod natus es? &c. Et cui putes debere quod viuus, quomodo non putas illi debere, quod, quotidianam eius consequendo gratiam, taliter viuus? (sybiungit postea) illos negare nos adiu-

ratio indigere diuino, quasi ex nostra in totum possibilitate perfectos. (item) Illos nescire, quod nisi magnis precibus gratia in nos implorata descendat, nequaquam terrena labis & mundani corporis vincere conemur errores, cum pares nos ad resistendum non liberum arbitrium, sed Dei solum facere possit auxiliium, &c. (addit) Deum quotidiana nobis prestare remedia, quibus nisi freti confisiq; nitamur, nullatenus vincere humanos poterimus errores. Neesse est enim, ut quo auxiliante vincimus, eo stertum non adiuuante vincamur. (& tandem concludit) Quisquis ergo huic assentiens videtur esse sententia, quo dicat, adiutorio nobis non opus esse diuino, inimicum se catholica fidei, & Dei beneficijs profitetur ingratum.

In epist. autem ad Patres Conc. Mileuitani inter Augustinianas ep. 93. postquam similiter dixit, antiqua regula form. in toto semper orbe seruata hanc esse, ut super anxys rebus sedes Apostolica consuleretur, & de Apostolico fonte responsa per omnes prouincias semper emanare, presertim quoties fidei ratio ventilatur; de Pelagianis subiungit. Ecce homines qui non posuerunt Deum adiutorem suum; negantes enim auxiliium Dei, inquit, hominem sibi posse sufficere, nec gratia hunc egere diuinam, qua priuatus necesse est laqueis diaboli irretitus occumbat, dum ad omnia vite perficienda mandata, sola tantummodo libertate contendit. (addit postea) Quare Pelagium, Caelestiumq;, id est inuentores uocum nouarum, qua, sicut dixit Apostolus, adificationis nihilum, sed magis uanissimas consueuerunt parere quaestiones, ecclesiastica communione priuari, Apostolici uigoris auctoritate censemus.

§. III.

Quid contra eosdem errores in altero Concilio Carthaginensi statutum fuerit.

Defuncto Innocentio cum ab eius in Apostolica Sede successore Zosimo Caelestius, eiusque magister Pelagius varijs & subdolis artibus, nec non ficta ementia

taque

taque fidei professione, anathematis, quo eos Innocentius perculerat, absolutionem obtinere conarentur; Episcopi Africani numero 214. rursus Carthagine conuentus annō Domini 418. contra præfatum Pelagium eiusque asseclas canones 8. condiderunt, qui licet ab aliquibus, Conc. Mileuitani supra cit. esse dicantur; probabilitatem tamen est, ab isto Conc. Carthag. editos esse, ut constat ex epistolâ Cælestini Papæ ad Episcopos Galliarum infra citandâ, in qua huius Concilij nomine citantur, & confirmantur.

In illis autem canonibus Patres Concilij sedulo colligerunt omnes Pelagianorum errores, quos iam ab Ecclesia damnatos, vel denuò damnandos esse iudicauerunt; ut quiuis scire distinctè posset, quid in Pelagianis dogmatibus fugiendum, ac deuitandum esset. Itaque postquam in duobus primis anathema dixerunt in eos, qui asserbant, Adamum etsi non peccasset, moriturum tamen fuisse; aut qui infantibus baptismum ad salutem necessarium esse, illosque originale peccatum ab Adamo contrahere negabant; in reliquis canonibus damnant, eos qui dixerint.

Gratiam Dei, in qua iustificamur per Iesum Christum Dominum nostrum, ad solam remissionem peccatorum valere, quæ iam commissæ sunt, non etiam ad adiutorium, ut non committantur.

Item, Eandem gratiam Dei, propter hoc tantum nos adiungere ad non peccandum, quia per ipsam nobis reuelatur, & aperitur intelligentia mandatorum, ut sciamus quid appetere, quid vitare debeamus; non autem per illam nobis præstari, ut quid faciendum cognouerimus, etiam facere diligamus, atque valeamus.

Item. Ideo nobis gratiam iustificationis dari, ut quod facere per liberum iubemur arbitrium, facilius possimus implere per gratiam; tanquam etiamsi gratia non daretur, non quidem facile, sed tamen possimus etiam sine illa implere diuina mandata.

Item. Eos, qui verba hæc S. Ioannis Apostoli I. Ioan. I. (si dixerimus, quoniam peccatû non habemus; ipsi nos seducimus & veritas in nobis non est) sic accipienda putauerint, ut dicant, propter

humili-

*humilitate
ita est.*

*Item
Eos (Dicitur)
quia non
populo sit*

*Hoc
Conc. tamen
fuisse tamen
verbis,
Papam
batu, pe-*

*Quid /
ri*

*Un
Cna
ali*

*de Gall
orti sum
diuina
fatis ad
cerent
dispositi
ipsum v
heretic*

*Cun
strinan
in illum
tius tam
rentes,
illo, ut
doctrin
lestinu*

humilitatem oportere dici, nos habere peccatum, non quia verè
ira est.

Item. Qui dixerint, in Oratione Dominica ideo dicere san-
ctos (Dimitte nobis debita nostra) ut non pro seipsis hoc dicant,
quia non est eis iam necessaria ista petitio, sed pro alijs, qui sunt in
populo suo peccatores.

Hos autem canones ad Zosimum Papam à Patribus
Conc. transmissos, & ab ipso approbatos, & confirmatos
fuisse testatur S. Prosper in Chronico ad annum 419. his
verbis, Concilio apud Carthaginem habito 214. Episcoporum ad
Papam Zosimum Synodalia decreta perlata sunt, quibus pro-
batu, per totum mundum hæresis Pelagiana damnata est.

§. IV.

Quid super Pelagianorum, & Semipelagianorum erroribus edixerit Celestinus Papa.

UM igitur Pelagiana hæresis toties proscripta, & dam-
nata, iam ubique ferè extincta esset, nihilominus
aliquot post annis in vrbe Massiliensi alijsque dein-
de Galliarum partibus, noui rursus errores circa gratiam ex-
orti sunt; quorum auctores licet à Pelagio recederent,
diuinæ gratiæ necessitatem admittentes; quia tamen non
satis ad fidei veritatem accederent, ipsamque gratiam di-
cerent non purè gratis dari, sed intuitu alicuius bonæ
dispositionis v. g. boni alicuius desiderij, aut conatus
ipsius voluntatis, ex solis arbitrij viribus eliciti, ideo
hæretici habiti sunt, dictique Semipelagiani.

Cumque illi præsertim S. Augustini tunc defuncti do-
ctrinam de gratia, & libero arbitrio impererent, multa
in illum inuidiosissimè criminantes, SS. Prosper & Hila-
rius tanti viri memoriam tam indignè vellicari non fe-
rentes, Cœlestinum Papam adierunt, egeruntque cum
illo, ut & Massiliensium frænaret audaciam, & S. August.
doctrinam ab illorum calumnijs vindicaret; quod Cœ-
lestinus eorum votis annuens, & Ecclesiæ paci providere
cupiens,

Q2

cupiens,

cupiens, præstitit in epist. decretali, quæ incipit (Apostolici verba præcepti) quam ad Episcopos Galliæ transmissit, in qua increpatis Massiliensibus, & collaudato S. Augustino, ea ex eius doctrina colligit, quæ à prædecessoribus suis probata, & definita, ab omnibus recipi, & fidei cath. credi deberent: sic igitur loquitur.

Necessarium fuit, diligenter inquirere, quid rectores Romane Ecclesie de hæresi (Pelagiana scilicet) quæ temporibus eorum exorta fuerat, iudicauerint, & contra nocentissimos liberi arbitrij defensores, quid de gratia Dei sentiendum esse censuerint, ut ut etiam Africanorum Conciliorum quo sitam sententias iungere remus, quas utique suas fecerunt Apostolici antistites cum præbarunt: ut ergo plenius, qui in aliquo dubitant, instruantur, constitutiones sanctorum Patrum compendioso manifestemus in diculo. Quod si quis non nimium est contentiosus, agnoscat, omnium disputationum connexionem ex hac subditarum auctoritatum breuitate pendere, nullamq; sibi contradictionis supererogationem, si cum catholicis credat & dicat.

In præuacatione Adæ, omnes homines naturalem possibilitatem & innocentiam perdidisse, & neminem de profundo illius inuina per liberum arbitrium posse consurgere, nisi eum gratia Domini miserentis erexerit.

Neminem esse per semetipsum bonum, nisi participationem sui illi donet, qui solus est bonus.

Neminem etiam baptismatis gratia renouatum, idoneum esse ad superandam diaboli insidiam, & ad euincendas carnis concupiscentias, nisi per quotidianum Dei adiutorium, perseverantiam bonæ conuersationis acceperit.

Quod nemo nisi per gratiam, libero benè utatur arbitrio.

Quod omnia studia, & omnia opera, ac merita Sanctorum ad Dei gloriam, laudemq; referenda sint; quia nemo aliunde ei placet, nisi ex eo, quod ipse donauerit.

Quod ita Deus in cordibus hominum, atque in ipso libero operetur arbitrio, ut sancta cogitatio, pium consilium, omniuique motus bonæ voluntatis ex Deo sit; quia per illum aliquid boni possumus, sine quo nihil possumus.

Idem etiam quod intra Carthagi. ensis Synodi decreta constitutum

tutum est, quasi proprium Apostolica Sedis amplectimur, quod scilicet 3. capitulo definitum est, ut quicumque dixerit gratiam Dei, qua iustificamur per Iesum Christum Dominum nostrum, ad solam remissionem peccatorum valere, qua iam commissa sunt, non etiam ad adiutorium, ut non committantur, anathema sit. Adiungit demum ea, quae capitulo seu canone 4. & 5. eiusdem Conc. Carthag. definita, & à vobis supra relata sunt; ac denique sic concludit.

Hu ergo Ecclesiasticum regulis, & ex divina sumptis auctoritate documentis, ita adiuuante Domino confortati sumus, ut omnino bonorum affectuum atque operum, & omnium studiorum, omniumque virtutum, quibus ab initio fidei ad Deum tenditur, Deum fateamur authorem: & non dubitemus, ab ipsius gratia omnia hominis merita praeveneri, per quem fit, ut aliquid boni & velle incipiamus & facere. (& paucis interiectis) Profundiores vero difficultioresque partes occurrentium questionum, quas latius pertractarunt, qui haereticis resisterunt, sicut non audemus contemere, ita non necesse habemus astruere; quia ad constendum gratiam Dei, cuius operi ac dignationi nihil penitus subtrahendum est satis sufficere credimus, quidquid secundum praedictas regulas, Apostolica Sedis nos scripta docuerunt, ut prorsus non opinemur catholicum, quod apparuit praefixis sententijs esse contrarium.

Hic solas apposuimus fidei definitiones: summorum verò Pontificum testimonia brevitatis gratiâ omisimus.

§. V.

Quid Gelasius Papa, quid item Concilium A-
rausicanum 2. contra Pelagianorum &
Semipelagianorum reliquias de-
creuerint.

Cum igitur his Pontificum Conciliorumque decretis penitus extincta videretur haeresis Pelagiana cum omnibus suis reliquijs; nihilominus ex eius veluti

cineribus post plures annos scintillæ quædam rursus in aliquibus Dalmatiæ, & Italiæ partibus emerferunt temporibus Gelasij Papæ, qui hac de causa duas scripsit epistolæ ad Honorium Dalmatiæ Episcopum, in quibus confirmat, quæcunque à prædecessoribus suis contra hæresim Pelagij statuta fuerant: & in alia epistolæ circulari ad omnes Episcopos per Picenum, tria capita hæresis Pelagianæ tunc repullulantis refert; 1. scilicet paruulos nasci sine ullo peccato origin. 2. gratiam Christi ad salutem consequendam non esse necessariam; 3. denique illam secundam hominum merita conferri: quæ quidem capita iterum sub anathemate damnat.

Cumque insuper circa idem tempus Semipelagianæ turbas aliquas iterum in Gallijs mouerent, occasione illarum in ciuitate Arausicana congregatum est Conc. provinciale 12. Episcoporum, quod Arausicanum 2. dictum est, in quo eadem rursus contra Pelagianos, & Semipelagianos decreta sunt, quæ iam in præcedentibus Conc. & à præfatis Summis Pontificibus definita fuerant, quorum summa hæc est. Gratiam interiorum Dei per Christum, id est Spiritus Sancti illuminationem & inspirationem quæ ex meritis Christi tribuitur, ita esse nobis necessariam, ut sine illa neque Deum inuocare, neque à peccato purgari, neque affectum credendi concipere, neque ad baptismum peruenire, neque externæ prædicationi Euangelij consentire, neque rectè cogitare, aut pedes nostros à falsitate retinere, neque bonum aliquod opus æternæ uitæ meritorium exercere, aut in bonorum operum exercitio perseuerare possimus.

Quas veritates postquam expressit viginti quinque canonibus, quos ex aliorum Conciliorum & Pontificum ipsiusque etiam S. Augustini verbis contexuit, hanc subiungit conclusionem, in qua omnium illarum veritatum summam complectitur his verbis:

Ac sic secundum supra scriptas scripturarum sententias, vel antiquorum Patrum definitiones, hoc Deo propitiante & prædicante debemus, & credere, quod per peccatum primi hominis ita incli-

*inclinat
postea au
operari p
misericor*

*Ex hi
& decre
liquia
omnem
que ad
arbitrij
Poste
gratia c
le; non
conditi*

*Cum
rent, G
na pro
rum ex
condon*

*Cum
non sol
gratia a
stimon
tiam ill
tantum*

*Deni
dam ip
scripser
ternam*

*ab illa p
aliquo
tineri,
rum, &
raueru*

*Econ
rum, q
cath. c*

inclinatam, & attenuatum fuerit liberum arbitrium, ut nullus postea aut diligere Deum sicut oportet, aut credere in Deum, aut operari propter Deum, quod bonum est possit, nisi gratia eum, & misericordia diuina prauenerit.

Ex his igitur Conciliorum Pontificumque sententijs, & decretis constat, summam totius hæresis Pelagianæ reliquiarumque eius hanc fuisse, ut scilicet i. hæretici illi omnem prorsus Dei gratiam repudiauerint, asseruerintque ad salutem æternam consequendam solas humani arbitrij sufficere vires.

Postea verò ut Ecclesiæ damnationem effugerent, illos gratiæ quidem necessitatem admisisse, sed fecte & subdole; nomine gratiæ liberum arbitrium naturamque in qua conditi sumus, intelligentes.

Cumque sic fraus illorum patefceret; ut errorem tegeant, Gratiæ Christi in legis notitia, Euangelicæ doctrinæ promulgatione, ipsiusque Christi Domini ac Sanctorum exemplis, nec non in peccatorum remissione, & condonatione posuisse.

Cumque nihilominus illos adhuc vrgerent SS. Patres ut non solum externum, sed etiam præsertim internum gratiæ auxilium agnoscerent, illud tandem scripturæ testimonij conuicti admiserunt, ita tamen ut dicerent, gratiam illam internam non esse absolutè necessariam, sed tantum vtilè ad bonum facilius operandum.

Denique cum vterius adhuc vrgerentur ad confitendam ipsius gratiæ necessitatem, huic veritati tandem subscripserunt, sed simul etiam dixerunt gratiam illam internam non præuenire hominis voluntatem, sed potius ab illa præueniri, adeoque per aliqua bona desideria, aut aliquos pios affectus, & conatus humanæ voluntatis obtineri, Deumque illam gratiam piorum illorum desiderio, & affectuum intuitu tribuere, pertinaciter asseuerauerunt.

Econtrario autem constat, summam veritatum illarum, quas præfati Pontifices & Concilia tanquam fide cath. credendas definierunt, hanc esse.

Q4

Primo

Primò, solam hominis voluntatem, aliaque adiumenta externa legis, & Euangelij ad salutem æternam consequendam, aut ad opera bona illius salutis meritoria facienda non sufficere.

Secundò, ad bona illa opera salutis æternæ meritoria exercenda, necessariam esse internam Dei gratiam, quæ in interiori illustratione intellectus, & pia voluntatis motione consistit.

Tertiò, Gratiam illam diuinam non solum omnia illa opera bona, sed etiam omnes pios & liberos voluntatis affectus & conatus, quibus homo aliquid à Deo mereri potest, præuenire.

Quartò, illam gratiam præuenientem purè gratis homini tribui, ac sine vllis meritis ex parte ipsius.

Quintò denique, gratiam illam nihilominus intuitu meritorum Christi Domini hominibus tribui, ideoque gratiam Christi vocari.

SECTIO III.

De varijs humana natura statibus.

Per status humanæ naturæ intelligimus varios modos, quibus se natura humana habuit, aut habere potuit, iuxta diuinæ providentiæ dispositionem in ordine ad finem suum vltimum consequendum.

Hoc posito; quæque præsertim status humanæ naturæ communiter à Theologis dignoscuntur scilicet naturæ puræ, naturæ integræ, innocentia seu iustitiæ originalis, naturæ lapsæ sibi relictae, & naturæ lapsæ reparatæ; quorum vltimus nunc re ipsa existit, tertius initio creationis mundi existit; tres vero alij cum nunquam extiterint aut extituri sint, considerantur vt purè possibiles: de singulis hæc breuiter aliquid annotandum est.

Ac in primis per statum puræ naturæ intelligimus illum, in quo ea solum haberet homo quæ ipsi conaturalia sunt, puta facultates omnes naturales, & conarsum

Dei